

## KOMISSIO

**KOMISSION PÄÄTÖS,**  
**tehty 25 päivänä heinäkuuta 2001,**  
**valtiontuesta N:o C 67/99 (ex NN 148/98), jonka Saksa on myöntänyt saksalaiselle Dampfesselbau**  
**Hohenturm -konsernille**

(tiedoksiannettu numerolla K(2001) 2382)

(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2001/825/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa <sup>(1)</sup> Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 6 artiklan 1 kohdan <sup>(2)</sup> mukaisesti,

sekä katsoo seuraavaa:

(2) Saksa ilmoitti tässä yhteydessä komissiolle, ettei komission hyväksymä rakenneuudistussuunnitelma ollut onnistunut. Lisäksi komissiolle ilmoitettiin olennaisesta muutoksesta rakenneuudistussuunnitelmaan: oli suunniteltu uusia rakenneuudistustoimenpiteitä, jotka mahdollisesti käsittäisivät 13,825 miljoonan Saksan markan suuruiset valtiontuet. Saksa toimitti komissiolle lisätietoja 31 päivänä maaliskuuta 1999 päivätyllä kirjeellä.

(3) Komissio ilmoitti Saksalle 25 päivänä lokakuuta 1999 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa näiden tukien osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely. Komission päätös menettelyn aloittamisesta on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* <sup>(4)</sup>. Samalla komissio kehotti asianomaisia esittämään huomautuksensa tästä tuesta. Komissio ei kuitenkaan ole saanut huomautuksia muilta asianomaisilta.

# I MENETTELY

(1) Komissio hyväksyi 27 päivänä joulukuuta 1996 päivätyllä kirjeellä Dampfesselbau Hohenturm GmbH:lle <sup>(3)</sup> yksityistämiseen ja rakenneuudistukseen myönnetyn 32,5 miljoonan Saksan markan tuen. Tuen hyväksymisen ehdoksi asetettiin samalla, että Saksa toimittaa komissiolle vuosittain rakenneuudistusta koskevan kertomuksen. Saksa toimitti vuotta 1997 koskevan kertomuksen 20 päivänä marraskuuta 1998 päivätyllä kirjeellä.

<sup>(1)</sup> EYVL C 379, 31.12.1999, s. 4.

<sup>(2)</sup> EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

<sup>(3)</sup> Valtiontuki N 729/96, komission 27.12.1996 päivätty kirje (SG (96) D/11702).

(4) Saksa antoi lausunnon menettelyn aloittamisesta 27 päivänä tammikuuta 2000 päivätyllä kirjeellä. Komissio pyysi 22 päivänä helmikuuta 2000 päivätyllä kirjeellä Saksalta lisätietoja, jotka Saksa toimitti 14 päivänä huhtikuuta 2000 päivätyllä kirjeellä. Komissio esitti Saksalle asiaa koskevat epäilynsä Brysselissä 16 päivänä toukokuuta 2000 pidetyssä kokouksessa. Saksa toimitti lisätietoja 22 päivänä marraskuuta 2000 päivätyllä kirjeellä. Komissio esitti 8 päivänä tammikuuta 2001 päivätyssä kirjeessään viimeiset kysymyksensä, joihin vastattiin 15 päivänä helmikuuta 2001 päivätyllä kirjeellä.

<sup>(4)</sup> Katso alaviite 1.

## II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

## 1. Tuensaaaja

- (5) Tuensaaaja on Dampfkessel Hohenturm -konserni, useista Saksan lainsäädännön mukaisesti perustetuista erillisistä oikeushenkilöistä koostuva taloudellinen kokonaisuus <sup>(5)</sup>. Tämä taloudellinen kokonaisuus koostuu niistä yrityksistä, jotka jatkavat Dampfkessel Hohenturm GmbH:n, aikaisemmin DDR:n valtion omistuksessa olleen yhtiön, liiketoimintaa. Komissio on antanut hyväksyntänsä Dampfkessel-konsernin yksityistämiseksi ja rakenneuudistukselle vuonna 1996 tehdyllä päätöksellä (jäljempänä 'vuoden 1996 päätös') <sup>(6)</sup>.
- (6) Entisen Dampfkessel Hohenturm GmbH:n rakenneuudistuksen olennaisia osia olivat tuolloin yritysraakenteen muuttaminen hallintayhtiöksi (DH Industrieholding GmbH, jäljempänä 'DH Holding') sekä viiden uuden toiminnallisen yksikön perustaminen. Koko entisen Dampfkessel Hohenturm GmbH:n omaisuus siirtyi hallintayhtiölle. Toiminnallisten yksiköiden oli tarkoitus vuokrata toimintaa varten tarvitsemansa tuotantovälineet DH Holdingilta.
- (7) Entinen Dampfkessel Hohenturm GmbH jaettiin tämän periaatteen mukaisesti viideksi toiminnalliseksi tytäryhtiöksi: DH Dampfkesselbau GmbH & Co. KG (jäljempänä 'DHD'), DH Kraftwerksservice GmbH & Co. KG (jäljempänä 'DHKS'), DH Werkstoffprüfung GmbH & Co. KG (jäljempänä 'DHW'), DH Schweisstechnik & Service GmbH (jäljempänä 'DHSS') ja DH Bio-Energieanlagen GmbH (jäljempänä 'DHBio'). DH Holdingin alkuperäinen 50 prosentin osuus DHBiosta on sittemmin myyty. Muut tytäryhtiöt kuuluivat alusta lähtien sataprosenttisesti DH Holdingille.
- (8) Dampfkessel Hohenturm -konsernin toimialaan ovat kuuluneet voimalaitosten varusteiden ja laitteistojen kehittäminen, valmistus, kokoaminen ja markkinointi, ympäristöalan tuotteet sekä putkistorakenteet ja niiden korjaus ja huolto. Vuonna 1998 yksityisten sijoittajien ryhmän omistamat yritykset työllistivät noin 160 henkilöä ja niiden liikevaihto oli noin 28 miljoonaa Saksan markkaa. Vaikka yrityksiä tarkasteltaisiin ryhmänä, on kyseessä pk-yritys.
- (9) Toukokuussa 1998 DH Holdingin tärkein tytäryhtiö, DHD, oli haettava konkurssiin. Jotta konkurssiin haetun tytäryhtiön toimintaa voitaisiin jatkaa, DH Holding perusti elokuussa 1998 uuden tytäryhtiön, DH Dampfkessel- und Behälterbau Hohenturm GmbH:n (jäljempänä 'DHDB').

DHD:n entisistä 80 työntekijästä noin 50 siirtyi uuden yhtiön palvelukseen.

- (10) Huhtikuussa 2000 Saksa ilmoitti komissiolle, että sijoittajien aikomuksena oli myydä DHDB toiselle, DIM Industriemontagen -nimiselle konsernille (jäljempänä 'DIM'). Saksan ilmoituksen mukaan myynti oli määrä toteuttaa markkinaehdoin ja ulkopuolisten asiantuntijoiden valvonnan alaisena. Myynti tulee voimaan takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 2000 lähtien mutta vasta sen jälkeen, kun komissio on hyväksynyt rakenneuudistustoimenpiteet. Samalla tavoin meneteltiin jo DH Holdingin toisen tytäryhtiön, DHKS:N suhteen; se myytiin DIM-konsernille jo vuonna 1999.
- (11) DIMiä hallitsevat suoraan ja epäsuoraan samat yksityiset sijoittajat, jotka omistavat enemmistön DH Holdingin osakkeista. Lukuisine tytäryhtiöineen DIM tarjoaa monenlaisia teollisuuden palveluja, joihin kuuluu myös kaikenlaisten teolliseen käyttöön tarkoitettujen koneiden tuotanto. Vuonna 1999 DIM työllisti 700 työntekijää; sen liikevaihto oli 125 miljoonaa Saksan markkaa ja vuodelle 2000 suunniteltu liikevaihto oli 150 miljoonaa Saksan markkaa. DIM ei siten ole pk-yritys.
- (12) DIM kuuluu itse vielä suurempaan monialayhtiöön, Hydraulik Nord GmbH -konserniin, jossa samoilla sijoittajilla on määräysvalta. Konserni työllistää noin 1 700 henkilöä ja sen liikevaihto oli vuonna 1999 noin 400 miljoonaa Saksan markkaa. Hydraulik Nord GmbH -konserni toimii lukuisten tytäryhtiöidensä kautta rakennus- ja koneenrakennusalailla sekä teollisuuden palvelujen markkinoilla. Lisäksi konsernilla on joitakin riskipääomaosakkuuksia. Hydraulik Nord GmbH -konserni ei ole pk-yritys.
- (13) Yksityiset sijoittajat, joilla on määräysvalta kaikissa näissä yrityksissä, ovat aikaisemmin osoittaneet eri yhteyksissä, että he pystyvät uudistamaan menestyksellisesti entisten DDR:n valtionyhtiöiden rakennetta.
- (14) Dampfkessel Hohenturm -konserniin kuuluvien yritysten kotipaikka on Sachsen-Anhaltin osavaltiossa sijaitseva Hotehturm. Kyseisellä alueella on korkea työttömyys (20,4 prosenttia). Sachsen-Anhalt on EY:n perustamisso- pimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukainen tukialue.

## 2. Vuonna 1996 hyväksytty rakenneuudistussuunnitelma

- (15) Alkuperäisen, vuonna 1996 hyväksytyn rakenneuudistussuunnitelman mukaan Dampfkessel Hohenturm -konsernin oli tarkoitus tarjota kokonaisia laitteistoja ja koneita pienehköihin ja keskikokoisiin voima- ja kattilalaitoksiin. Dampfkessel-konsernin oli määrä vastata kunnallisten ja keskisuurten yritysten odotettavissa olevaan kysyntään tällä alueella.

<sup>(5)</sup> Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti yritystä pidetään käsitteellisesti tasolla kilpailuoikeuden näkökulmasta taloudellisena kokonaisuutena myös silloin, kun se koostuu useista luonnollisista tai oikeushenkilöistä. Asia 170/83, Hydrotherm Gerätebau GmbH v. Compact-yhtiö, tuomio 12.7.1984 (Kok. 1984, s. 2999); asia T-234/95 DSG Dradenauer Stahlgesellschaft v. komissio, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 29.6.2000, (Kok. 2000, s. II-2603, 124 kohta).

<sup>(6)</sup> Katso alaviite 3.

- (16) Komissio hyväksyi vuoden 1996 päätöksessään ensimmäisen rakenneuudistussuunnitelman toteuttamiseen myönnetty yhteensä 32,5 miljoonan Saksan markan tuet. Entisen Dampfkessel Hohenturm GmbH:n jakamisen lisäksi rakenneuudistussuunnitelmaan kuului ennen kaikkea merkittäviä investointeja uusiin tuotantovälineisiin sekä erilaisia kustannuksia vähentäviä toimenpiteitä. Tuolloin oletettiin, että rakenteeltaan uudistunut Dampfkessel Hohenturm -konserni tuottaisi voittoa viimeistään vuonna 1999.

### 3. Vuoden 1996 rakenneuudistussuunnitelman epäonnistuminen

- (17) Saksa on esittänyt useita syitä siihen, että alkuperäinen rakenneuudistussuunnitelma epäonnistui ja että DHD haettiin konkurssiin. Ratkaisevaa vuoden 1996 rakenneuudistussuunnitelman epäonnistumiselle oli kuitenkin, että Dampfkessel Hohenturm -konsernin muuttaminen kokonaisten pieneköiden ja keskikokoisten voimalaitos- ja kattilalaitteistojen tuottajaksi osoittautui virhearvioksi. Konsernilla ei alun alkaenkaan ollut tähän tarvittavaa teknistä taitotietoa, tarpeellista kokemusta liiketoiminnasta eikä myöskään riittävää rahoitusta, jotta se olisi voinut menestyksekkäästi hoitaa kaikki näin monimutkaisiin toimeksiantoihin liittyvät palvelut.
- (18) Sitä paitsi laitteisto- ja konemarkkinoiden kehitys on vuosien 1995/1996 jälkeen ollut taantuvaa, minkä lisäksi markkinoilla on tapahtunut rakenteellisia muutoksia. Kehitystä on selitetty toisaalta Aasian talouskriisillä ja toisaalta voimalaitosten epävarmoilla tulevaisuudennäkymillä, jotka johtuvat energiamarkkinoiden vapauttamisesta. Markkinoiden muuttumisen vuoksi monet suuret voimalaitosten tuottajat (kuten Babcock, Steinmüller, Lentjes ja EVT) ovat pakon edessä uudistaneet rakennettaan tai fuusioituneet ja pyrkineet löytämään uuden paikan markkinoilla. Nämä suurehkot kilpailijat ovat perinteisesti erikoistuneet suurehkoihin voimalaitoksiin. Nyt niistä oli kuitenkin aiheellista tulla mukaan myös suhteellisen pienten voimalaitosten markkinoille, joilla Dampfkessel Hohenturm -konserni yritti vakiinnuttaa paikkansa rakenneuudistuksen jälkeen. Dampfkessel Hohenturm -konsernin kohdemarkkinoiden kilpailupaine muodostui siten paljon suuremmaksi kuin rakenneuudistussuunnitelman laadintahetkellä.
- (19) Sijoittajilla oli ollut mahdollisuus tarkastuttaa Dampfkessel Hohenturm GmbH huolellisesti ennen sen ostamista. Saksan antamien tietojen mukaan heidän oli kuitenkin ajanpuutteen vuoksi turvauduttava yrityksen itsensä antamiin selvityksiin. Jotkut näin ilmoitetuista luvuista osoittautuivat myöhemmin harhaanjohtaviksi ja jopa vääriksi.

- (20) Yksityistämisen jälkeen yksityiset sijoittajat joutuivat toteamaan, että yrityksen ilmoittama tarjonnan määrä ylitti markkinoiden todelliset toimeksiantomahdollisuudet. Vaikka yritys ilmoitti tarjonnan arvoksi 180 miljoonan Saksan markkaa, toimeksiantoja saatiin vain n. 1 miljoonan Saksan markan arvosta. Sitä paitsi Dampfkessel Hohenturm -konsernin yksityiset sijoittajat eivät olleet varautuneet vanhoista, Dampfkessel Hohenturm GmbH:n ennen yksityistämistä hankkimista sopimuksista aiheutuneisiin tappioihin. Näiden sopimusten noudattaminen johti noin 5,5 miljoonan Saksan markan tappioihin. Lisäksi sijoittajat ilmoittivat, että heille oli aluksi annettu väärää tietoa vanhojen sopimusten vuoksi Dampfkessel Hohenturm GmbH -yritykseen kohdistuneista vahingonkorvausvaateista.

- (21) Lopuksi liikevaihdon ja liikevoiton kehitys: tilanne joulukuussa 1998 poikkeaa selvästi hyväksytyssä rakenneuudistussuunnitelmassa asetetusta tavoitteesta. Noin 80 prosenttia Dampfkessel-konsernille yksityistämisen jälkeen karttuneista tappioista (24 miljoonaa Saksan markkaa) on laskettava laitteistorakentamisesta aiheutuviksi. Näillä markkinoilla toimivan konsernin tärkeimmän tytäryhtiön DHD:n hakeminen konkurssiin toukokuussa 1998 oli tämän tilanteen seurausta.

### 4. Muutettu rakenneuudistussuunnitelma

- (22) Dampfkessel Hohenturm -konsernin yksityiset sijoittajat päättivät vuonna 1998 muuttaa rakenneuudistussuunnitelmaansa merkittävästi näiden vaikeuksien vuoksi. Muutosten avulla oli tarkoitus ottaa paremmin huomioon DH-konsernin rajalliset mahdollisuudet ja muuttunut markkinaympäristö.

#### 4.1 Yrityksen sisäiset toimenpiteet

- (23) Koska kokemus oli osoittanut, että Dampfkessel Hohenturm -konserni ei varustelutasonsa vuoksi kyennyt tarjoamaan täydellisiä ratkaisuja kokonaisuin voimalaitoslaitteistoihin, uuden rakenneuudistussuunnitelman ydin oli konsernin ohjaamisessa uuteen suuntaan. Luovuttiin alkuperäisestä tavoitteesta, joka oli kokonaisilla laitteistoilla kilpaileminen.
- (24) Dampfkessel Hohenturm -konserni toimii nykyisin sitä suurempien yritysten alihankkijana. Näin siltä vaaditaan paljon vähemmän insinööriosaaamista ja taloudellisia resursseja; tilanne vastaa aikaisempaa paremmin konsernin kokoa. Konserni aikoo sitä paitsi lisätä toimintaansa komponenttien alihankkijana ja voimalaitosmarkkinoiden palvelujen tarjoajana. Tulevaisuudessa se aikoo lisäksi tarjota enemmän asiakkaiden tarpeisiin sovitettuja ratkaisuja, kuten olemassa olevien laitosten korjaus- ja muutostöitä. Lähinnä vakiovalmisteisia tuotteita tarjoavat suurehkot yritykset eivät nimittäin ole yhtä vahvasti mukana tällä markkinoiden osa-alueella.

- (25) Entisen DHD:n toimintaa jatkavan uuden yrityksen, DHDB:n, perustaminen oli tässä yhteydessä tärkeää. Yksityiset sijoittajat asettivat uuden yrityksen käyttöön miljoonan Saksan markan alkupääoman. Edeltäjän, DHD:n, toiminnassaan käyttämä varallisuus oli kokonaisuudessaan jäänyt DH Holdingin omistukseen; tämän vuoksi vastaperustettu DHDB peri DHD:lta ainoastaan työntekijät, ei omaisuutta. Tästä liiketoimesta ei peritty maksua.
- (26) Yksityiset sijoittajat joutuivat kuitenkin myöntämään, että DHDB ei näistä toimenpiteistä huolimatta vieläkään olisi elinkelpoinen osana Dampfkessel Hohenturm-konsernia. Siksi sijoittajat päättivät liittää DHDB:n elinkelpoiseen DIM-konserniin, joka myös oli heidän määräysvallassaan. He toivoivat tästä syntyvän merkittäviä synergiaetuja: DHDB voisi hyötyä konsernin taitotiedosta ja sopimuksista yleisten teollisuuspalvelujen alalla. Taitotieto on ratkaisevan tärkeää sekä johdolle että insinööritoiminnalle. DIM-konserni huolehtii lisäksi DHDB:n riittävästä rahoituksesta.
- (27) DH Holdingin muiden tytäryhtiöiden tilanne on tietojen mukaan seuraavanlainen: DHSS kehittää uutta hitsaus-tekniikkaa, joka oli tarkoitus tuoda markkinoille vuonna 2000. DHW:n vuoden 1999 tulos oli tappiollinen, mutta vuonna 2000 sen toivotaan saavuttavan kannattavuusrajan.

#### 4.2 Taloudelliset toimenpiteet

- (28) Komissiolle vuonna 1998 esitellyn muutetun rakenneuudistussuunnitelman mukaan Saksan oli määrä toteuttaa kolme uutta toimenpidettä Dampfkessel Hohenturm-konsernin hyväksi. Toimenpiteistä osa on mahdollisesti valtiontukea.

##### 4.2.1 BvS:n (Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben) myöntämä kolmen miljoonan Saksan markan takaus

- (29) Alkuperäisessä ilmoituksessaan Saksa kertoi, että BvS myöntäisi uudelle DHDB:lle kolmen miljoonan Saksan markan arvoisen vekselitakauksen. Toimenpidettä ei ollut vielä toteutettu, koska odotettiin komission lopullista päätöstä asiasta.
- (30) Nyt Saksa ilmoittaa, että toimenpide on peruttu, koska DHDB aiotaan liittää huomattavasti suurempaan DIM-konserniin. DIM voi itse tarjota tarvittavan kolmen miljoonan Saksan markan rahoituksen. Niinpä Saksa on peruuttanut 22 päivänä marraskuuta 2000 päivätyllä kirjeellä tämän osan ilmoitustaan.

#### 4.2.2 Julkisen pääoman osuus

- (31) Toinen Dampfkessel-konsernin hyväksi toteutettu toimenpide koostuu Sachsen-Anhaltin osavaltion 825 000 Saksan markan pääomaosuudesta, joka on jo annettu uudelle DHDB:lle. Pääomaosuuden avulla oli tarkoitus kasvattaa DHDB:n vaihto-omaisuutta; konsernin taloudellisen tilanteen vuoksi DHDB:llä oli vaikeuksia hankkia pääomaa vieraan pääoman markkinoilta. Saksan mukaan tämä julkinen pääomaosuus kuuluu hyväksytyn tukiohjelman soveltamisalaan (7).

#### 4.2.3 Voimassa olevan takauksen muuttaminen ja laajentaminen

- (32) Muutetun rakenneuudistussuunnitelman kolmas toimenpide koostuu erilaisista muutoksista ja laajennuksista voimassa olevaan takaukseen. Saksan antamien tietojen mukaan toimivaltainen itäsaksalainen yksityistämislaitos myönsi kyseisen takauksen yritykselle vuonna 1995 ennen sen yksityistämistä. Komissio oli hyväksynyt toimenpiteen hyväksytyn tukiohjelman (8) nojalla. Luonteeltaan uusiutuva takaus kattoi alun perin korkeintaan 15 miljoonan Saksan markan riskin. Takauksen ehtoja muutettiin myöhemmin useaan otteeseen:

- (33) Ensinnäkin Dampfkessel-konsernin ostaneet yksityiset sijoittajat velvoitettiin alkuperäisessä yksityistämissopimuksessa ottamaan vastattavakseen kaikki jäljelle jääneet, takauksen vielä kattamat riskit viimeistään vuoteen 1998 mennessä. Yksityistämissopimuksessa määrättiin myös veloitteen täyttämättä jättämisen seuraamuksista koituisi: jo hyväksytyn tuen (9) viimeinen viiden miljoonan Saksan markan erä maksettaisiin vasta sitten, kun sijoittajat olisivat soveltuna määräpäivänä ottaneet vastattavakseen kaikki takauksen kattamat riskit. Muussa tapauksessa BvS voisi käyttää viimeisen viiden miljoonan Saksan markan erän takauksen lunastamiseen ja vähentää näin merkittävästi riskiä joutua vastaamaan velan suorituksesta.

- (34) Vuonna 1998 kävi kuitenkin ilmi, että sijoittajat saivat kokoon vain viisi miljoonaa Saksan markkaa takauksen kuolettamiseen. Kymmenen miljoonan Saksan markan riskit kattava takauksen jäljelle jäävä osa jäi siten väliaikaisesti BvS:lle. Sijoittajat pidensivät takauksen kuolettamisen määräaika kahdella lisäsopimuksella vuoden 2000 loppuun asti. Viimeisessä, 15 päivänä helmikuuta 2001 päivätyssä ilmoituksessaan Saksa vahvisti, että sijoittajat olivat siihen mennessä ottaneet vastattavakseen koko takauksen.

(7) Katso jäljempänä alaviite 14.

(8) Valtiontuki N 768/94, kolmas Treuhand-järjestely, jolle komissio antoi hyväksyntänsä 1.2.1995 päivätyllä kirjeellä SG(95) D/1062.

(9) Alaviitteessä 3 mainitun komission päätöksen nojalla.

(35) Komissio toteaa, että yksityistämissopimukseen kuuluvan viimeisen tukierän maksamisen ehtoa, jonka mukaan sijoittajat ottavat vastattavakseen kaikki takauksen kattamat riskit, ei ollut täytetty määräaikaan mennessä. BvS päätti tästä huolimatta maksaa tukierän sijoittajille sen sijaan, että se olisi käyttänyt sen oman takaukseen liittyvän riskinsä pienentämiseen, niin kuin yksityistämissopimuksessa<sup>(10)</sup> oli sovittu. Saksan toimittamien tietojen mukaan takauksen kattama riski oli vuoden 1998 alussa 9,961 miljoonaa Saksan markkaa.

(36) Toiseksi takauksen rakennetta muutettiin jälkikäteen. Aluksi takaus oli käytettävissä uusiutuvasti. Tämän lähtökohdan mukaan takaus koskisi enimmäismääriensä muodostamissa rajoissa aina myös kaikkia niitä uusia sitoumuksia, jotka Dampfkessel Hohenturm -konserni ottaisi vastattavakseen minä tahansa ajankohtana. Takauksen uusiutuvasta luonteesta luovuttiin sopimuksella vuoden 1998 syyskuusta alkaen. Näin oli tarkoitus taata, ettei BvS:n takaus koskisi enää uusia sitoumuksia. Niinpä myös luottoriski pienenesi jatkuvasti.

(37) Kolmanneksi takausta muutettiin vielä eräiltä osin joulukuussa 1998 tehdyllä lisäsopimuksella. BvS:n takaus oli alun perin luonteeltaan täytetäkaus. Velkojat saattoivat siis kääntyä takaajan (BvS:n) puoleen ainoastaan siinä tapauksessa, että saamisen periminen päävelalliselta ei onnistunut. Tämä johti seuraavanlaiseen tilanteeseen: konsernin velkojat saattoivat hakea BvS:ltä velkojen suoritusta vain, jos he olivat jo esittäneet maksukehottuksen Dampfkessel-konsernille. Koska konsernilla oli jatkuvasti maksuvalmiusvaikeuksia, maksukehotus olisi väistämättä johtanut konsernin maksukyvyttömyyteen. Takausta kattoi joulukuussa 1998 yhä yhteensä noin 6,3 miljoonan Saksan markan riskin.

(38) Jotta Dampfkessel-konsernia ei saatettaisi tilanteeseen, joka kävisi kalliiksi takaajalle eli BvS:lle, takauksen täytetäkausluonteesta alettiin osittain luopua vuoden 1998 joulukuusta lähtien. Tämän jälkeen Dampfkessel-konsernin velkojat saattoivat kääntyä korkeintaan viiden miljoonan Saksan markan saamisineen suoraan BvS:n puoleen tarvitsematta ensin kehottaa Dampfkessel-konsernia suorittamaan maksuja. Velan suorituksen välitön hakeminen takaajalta sallittiin kuitenkin vain siinä tapauksessa, että DH-konsernin maksuvalmius olisi muuten vaarantunut. Tämän uuden sopimuksen nojalla BvS otti välittömästi vastattavakseen yhteensä 2,55 miljoonan Saksan markan saatavat ja pelasti siten Dampfkessel-konsernin konkurssilta.

(39) Korvaukseksi tästä muutoksesta BvS ja yksityiset sijoittajat sopivat takaisinmaksuohjelmasta, joka koski BvS:n takaajana maksamia summia. Ohjelman mukaan Dampfkessel Hohenturm -konserni maksaisi vuonna 2001 kolmanneksen ja seuraavina vuosina kaksi kolmannesta vuosittaisesta kassavirtatuloksestaan BvS:lle (*Besserungsscheinregelung* eli sopimus maksaa tulevilla voitoilla takaisin lainat, joista on luovuttu). Sopimus on voimassa, kunnes Dampfkessel-konserni on maksanut BvS:lle koko sen summan, jonka BvS on takaajana maksanut velan suorituksena.

#### 4.2.4 Sijoittajan osuus

(40) Yksityiset sijoittajat ovat muutetun rakenneuudistus-suunnitelman puitteissa hankkineet vastaperustetulle DHDB:lle miljoonan Saksan markan suuruisen oman pääoman. Lisäksi heillä on 3,5 miljoonan Saksan markan osakaslainan muodossa osuus DH Holdingin omasta pääomasta. DH Holding käytti tästä määrästä 1,6 miljoonaa Saksan markkaa niiden tappioiden kattamiseen, joita Dampfkessel Hohenturm -konsernin muille tytäryhtiöille oli syntynyt DHD:n konkurssimenettelyn aikana. Lisäksi on muistettava, että DIM myöntää DHDB:lle kolmen miljoonan Saksan markan takauksen heti, kun yritys on myyty DIM-konsernille.

#### 5. Muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen syyt

(41) Muodollista tutkintamenettelyä aloittaessaan komissio epäili, saataisiinko yrityksen elinkelpoisuus palautettua muutetun rakenneuudistus-suunnitelman avulla. Erityisesti sitä askarrutti, saisiko uusi tytäryhtiö DHDB Dampfkessel-konsernin osana riittävästi resursseja. Lisäksi komissio totesi, että tuolloin ei ollut käytettävissä riittävästi sellaisia tietoja, joiden vuoksi voitaisiin tehdä poikkeus siitä periaatteesta, että tuki voidaan myöntää vain yhden kerran. Lopuksi komissio epäili, oliko Saksa noudattanut vuoden 1996 päätöstä aikaisempien rakenneuudistustukien toteutuksessa.

### III ARVIOINTI TUESTA

#### 1. EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamiskelpoisuus

(42) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion yksittäiselle yritykselle myöntämä tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua, ei sovellu yhteismarkkinoille, siltä osin kuin se vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

<sup>(10)</sup> Saksa vahvisti 15.2.2001 päivätyssä ilmoituksessaan, että näin olisi lain mukaan voitu toimia.

## 1.1 BvS:n takausta koskevat toimenpiteet

- (43) BvS:n edeltäjä oli vuonna 1995 myöntänyt Dampfkessel Hohenturm GmbH:lle 15 miljoonan Saksan markan takauksen, jota BvS muutti seuraavina vuosina useaan kertaan. Saksan toimittamien tietojen mukaan menettelyllä pienennettiin BvS:n riskiä joutua velan suorittajaksi. Tällä perusteella Saksa väittää, että kyse ei ole valtiontuesta. Jotta voitaisiin todeta, ovatko tähän liittyvät toimenpiteet EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja valtiontukia, niitä on käsiteltävä erikseen.
- (44) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti julkisen laitoksen toimenpidettä ei pidetä valtiontukena, jos kyseinen laitos toimii samoin kuin yksityinen rahoittaja, joka pyrkii perimään takaisin saatavansa velalliselta, joka on taloudellisissa vaikeuksissa <sup>(11)</sup>. Siksi on tutkittava, oliko BvS:n toimenpiteiden tavoitteena vuodesta 1997 lähtien vähentää takauksesta aiheutuvaa riskiä joutua vastaamaan velan suorituksesta.
- (45) Komissio pysyy ensinnäkin siinä kannassaan, että vuoden 1995 yksityistämissopimuksen mukaan vuoden 1996 päätöksellä hyväksytyn tuen viimeinen viiden miljoonan Saksan markan erä piti maksaa sijoittajille sillä ehdolla, että nämä kuolettavat vuoteen 1998 mennessä koko alkuperäisen 15 miljoonan Saksan markan takauksen. Ehtoa ei täytetty, koska yksityiset sijoittajat kykenivät kuolettamaan vain viisi miljoonaa Saksan markkaa. Vaikka yksityistämissopimukseen kirjattua ehtoa ei ollut täytetty, BvS päätti silti maksaa tuesta viiden miljoonan Saksan markan loppuosan. Näin menetellessään BvS luopui pyrkimyksistään pienentää merkittävästi riskiä joutua takaajan ominaisuudessa vastaamaan velan suorituksesta.
- (46) Saksan selvityksen mukaan Dampfkessel-konsernista olisi tullut maksukyvytön, mikäli maksua ei olisi suoritettu. Silloin Dampfkesselin velkojat olisivat hakeneet velkojen suoritusta takaajalta eli BvS:ltä, joka olisi puolestaan joutunut korvaamaan jopa 9,961 miljoonan Saksan markan suuruiset sitoumukset. Saksa ilmoitti myös, että jos Dampfkessel-konserni olisi tuolloin haettu konkurssiin, BvS olisi saanut konkurssipesästä takaisin noin 3,9 miljoonaa Saksan markkaa.
- (47) BvS:n oli siis valittava, maksaisiko se viisi miljoonaa Saksan markkaa vai käyttäisikö se tuon rahamäärän takauksen kuolettamiseen, jolloin riski joutua itse vastaamaan velan suorituksesta pienenesi huomattavasti. Näiden vaihtoehtojen vertailu antaa aiheutta päätellä, että maksamalla viidenmiljoonan Saksan markan tukierän BvS ei pienentänyt riskiään tehokkaimmalla mahdollisella tavalla: sijoittajille suoritettua maksua jälkeen BvS:n takauksesta mahdollisesti maksettavaksi tulevan riskin suuruus oli edelleen n. Kymmenen miljoonaa Saksan markkaa. Vaihtoehtoisessa tapauksessa BvS olisi voinut pienentää riskiä noin viidellä miljoonalla Saksan markalla. Lisäksi se olisi silloin voinut periä ainakin osan saamisistaan Dampfkessel-konsernin konkurssipesästä.

- (48) BvS:n päätös maksaa viiden miljoonan Saksan markan tukierä johtui näin ollen Dampfkessel-konsernin liiketoiminnan ylläpitotavoitteesta eikä ensisijaisesti oman riskin minimoimispyrkimyksestä. Tässä suhteessa BvS ei toiminut kuten yksityinen rahoittaja.

- (49) Lisäksi komissio toteaa, että päätös viimeisen viiden miljoonan Saksan markan erän maksamisesta ei ole komission vuoden 1996 hyväksymispäätöksessä ilmoitettujen ehtojen mukainen. Saksa on itse ilmoittanut <sup>(12)</sup>, että maksun suorittamisen tarkoituksena oli kasvattaa Dampfkessel-konsernin vaihto-omaisuutta. Kyse on näin ollen maksuvalmiustuesta eikä missään tapauksessa investointituesta.

- (50) Komissio muistuttaa tässä yhteydessä, että se hyväksyi vuoden 1996 päätöksessään 32,5 miljoonan Saksan markan rakenneuudistustuet sillä ehdolla, että noin 11,9 miljoonaa Saksan markkaa sijoitetaan entisen Dampfkessel Hohenturm GmbH:n rakenneuudistustoimenpiteiden rahoittamiseen. Saksa on kuitenkin ilmoittanut <sup>(13)</sup>, että vain 6,2 miljoonaa Saksan markkaa käytettiin tähän tarkoitukseen. Loppuosa rakenneuudistuksesta myönnettiin Dampfkessel-konsernille pääasiallisesti maksuvalmiustarkoituksiin. Vuoden 1996 päätöksessä ei kuitenkaan hyväksytty ylimääräistä viiden miljoonan Saksan markan maksuvalmiustukea.

- (51) Toiseksi on tutkittava, oliko BvS:n päätös pidentää määräaika, johon mennessä yksityisen sijoittajan oli kuolettettava loput takauksesta, uutta valtiontukea. Takausta oli alun perin myönnetty osana hyväksyttyä tukiohjelmia. Saksa on esittänyt komissiolle yksityiskohdalliset todisteet siitä, että koska Dampfkessel-konsernia uhkasi konkurssi, BvS ei olisi ilman tätä toimenpidettä pystynyt perimään takaisin merkittävää osaa takauksesta. Vaikka jätettäisiin huomiotta yleisluonteinen kysymys siitä, voidaanko tällaista menettelyä noissa olosuhteissa ylipäänsä pitää yksityisen rahoittajan menettelyn kaltaisena, Saksa ei ole todistanut komissiolle, että yksityinen takaaja olisi samassa tilanteessa todellakin pidentänyt kuolettamisen määräaika ilman mitään rahallista korvausta. Komissio ei näin ollen voi todeta, että BvS olisi menetellyt määräajan pidennyksen suhteen samoin kuin yksityinen takaaja, joka pyrkii pitämään riskinsä keskipitkällä aikavälillä mahdollisimman pienenä.

<sup>(11)</sup> Asia C-342/96, Espanja v. komissio, tuomio 29.4.1999 (Kok. 1999, s. I-2459, 46 kohta) ja asia C-256/97, DMT, tuomio 29.6.1999 (Kok. 1999, s. I-3913, 24 kohta).

<sup>(12)</sup> 15.2.2001 päivätyssä ilmoituksessa.

<sup>(13)</sup> 27.1.2000 päivätyssä ilmoituksessa.

(52) Sama analyysi pätee myös joulukuussa 1998 tehtyyn sopimukseen, jonka nojalla luovuttiin täytetäkauksesta ja Dampfkessel-konsernin velkojille annettiin mahdollisuus periä saataviaan suoraan BvS:ltä. Vaikka tällä sopimuksella osaltaan estettiin uudelleen konsernin konkurssi ja BvS:n joutuminen vastaamaan välittömästi koko takauksesta, ei ole todisteita siitä, että yksityinen rahoittaja olisi ryhtynyt samanlaisessa tilanteessa vastikkeetta samanlaiseen toimenpiteeseen. Siksi on katsottava, että myös tähän toimenpiteeseen sisältyy tukea.

(53) Vuoden 1998 syyskuussa tehty sopimus, jolla luovuttiin takauksen uusiutuvasta luonteesta, ei sen sijaan ole valtiontukea. Tällä toimenpiteellä BvS:n riski joutua vastaamaan velan suorituksesta todellakin pieneni jatkuvasti, eivätkä Dampfkessel-konserni tai sen velkojat saaneet siitä mitään taloudellista etua.

## 1.2 Sachsen-Anhaltin osavaltion osuus pääomasta

(54) Sachsen-Anhaltin osavaltion 825 000 Saksan markan pääomaosuudesta aiheutui tuensaajalle taloudellista etua. Yritys ei olisi saanut vastaavaa rahoitusta yksityisiltä tahoilta silloisten taloudellisten vaikeuksiensa vuoksi.

(55) Saksa väittää, että tuki myönnettiin EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan (entisen 92 artiklan 3 kohdan a alakohdan) mukaisen hyväksytyn tukiohjelman<sup>(14)</sup>, eli Sachsen-Anhaltin osavaltion keski-suurten yritysten vakauttamisosoituksia koskevien suuntaviivojen (*Richtlinie über Konsolidierungsbeteiligungen im Mittelstand des Landes Sachsen-Anhalt*) nojalla. Komission on kuitenkin todettava, että yksi ohjelman hyväksymiselle asetetuista ehdoista ei ole toteutunut. Komissio nimittäin hyväksyi ohjelman sillä nimenomaisella ehdolla, että tuki ei kasaudu muiden myönnettyjen rakenneuudistustukien kanssa<sup>(15)</sup>. Tässä tapauksessa Sachsen-Anhaltin osavaltio myönsi pääomaosuuden samalla, kun takauksen kuolettamisen määräaika pidentettiin ja yritykselle maksettiin viisi miljoonaa Saksan markkaa; tämän menettelyn on jo todettu olleen valtiontukea. Siksi kyseistä ohjelmaa ei voida soveltaa tässä tapauksessa ja toimenpide on tutkittava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan perusteella.

(56) Edellä mainitut tuet voivat vääristää kilpailua. Kun otetaan huomioon tukien luonne ja kaupankäynti niillä yhteisön markkinoilla, joilla Dampfkessel-konserni toimii, voidaan todeta, että seuraavat toimenpiteet kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan:

a) viimeisen viiden miljoonan Saksan markan tukierän maksaminen (BvS);

b) BvS:n takuun kuolettamisen määräajan pidentäminen juuri oikeaan aikaan (yksityiset sijoittajat); tämän toimenpiteen tukielementti ei kuitenkaan ehkä ole yhtä suuri kuin takuun silloinen nimellisarvo;

c) BvS:n takuun muutos, josta sovittiin joulukuussa 1998 ja jonka mukaan Dampfkessel-konsernin velkojat saattoivat kääntyä suoraan BvS:n puoleen;

d) Sachsen-Anhaltin osavaltion 825 000 Saksan markan pääomaosuus.

## 2. Tukien ja perustamissopimuksen yhteensopivuus

(57) Toimenpiteet, jotka kuuluvat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan, eivät yleensä sovellu yhteismarkkinoille, ellei niihin voida soveltaa yhtä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa mainituista poikkeuksista. Joka tapauksessa jäsenvaltiot ovat EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaan velvollisia ilmoittamaan ennakkolta tällaisista tuista.

(58) Tässä tapauksessa sovelletaan EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohtaa, jonka mukaan komissio voi hyväksyä valtiontuet tietyissä olosuhteissa. Näihin tapauksiin kuuluu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan tuki tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Komissio on selvittänyt yksityiskohtaisesti valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi vuonna 1994 annetuissa yhteisön suuntaviivoissa<sup>(16)</sup> (jäljempänä 'vuoden 1994 suuntaviivat'), millä edellytyksin EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määrättyä harkintavaltaa voidaan soveltaa myönteisesti.

(59) Komissio voi EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan nojalla hyväksyä valtiontuet myös, jos tuet on tarkoitettu taloudellisen kehityksen edistämiseen alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Saksan uudet osavaltiot ovat tällaisia alueita. Tässä tapauksessa tukien tarkoituksena oli kuitenkin ennen kaikkea vaikeuksissa olevan yrityksen rakenteen uudistaminen, ei alueen taloudellisen kehityksen edistäminen. Vaikka rakenneuudistuksessaan onnistunut yritys voikin auttaa edistämään alueensa kehitystä, tukea tulisi kuitenkin arvioida pikemminkin EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan kuin 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan perusteella.

(60) Tukikelpoisuuden ehtoja selvitetään pelastamis- ja rakenneuudistussuuntaviivojen 3.2 kohdassa. Kohdassa 56 mainitut tukitoimenpiteet täyttävät kaikki suuntaviivoissa esitetyt edellytykset:

<sup>(14)</sup> Valtiontuki N 337/97, komission 12.8.1997 päivätty kirje SG (97) D/6876.

<sup>(15)</sup> Katso komission valtiontukea N 337/97 koskevan hyväksymispäätöksen 7 kohta.

<sup>(16)</sup> EYVL C 368, 23.12.1994. Näitä suuntaviivoja muutettiin vuonna 1999 (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2). Vuoden 1999 suuntaviivoja ei sovelleta tässä tapauksessa, koska tuet myönnettiin ennen niiden julkaisemista (ks. vuoden 1999 suuntaviivojen 7 kohta).

## 2.1 Tuensaajan tukikelpoisuus

- (61) Vuoden 1994 suuntaviivojen mukaan rakenneuudistustukia voidaan myöntää vain vaikeuksissa oleville yrityksille. Vastaperustettu yritys ei periaatteessa ole tukikelpoinen, koska uusia yrityksiä ei yleensä pidetä vaikeuksissa olevina yrityksinä. Sääntö koskee myös uusia yrityksiä, jotka perustetaan aikaisemmin toimineen yrityksen selvitystilan jälkeen. Ainoan poikkeuksen tähän sääntöön muodostavat yritykset, jotka saavat BvS:ltä tukia, jotka liittyvät sen tehtäviin entisten DDR:n valtionyhtiöiden yksityistämässä. Tämä Itä-Saksan ainutlaatuisen tilanteen huomioon ottava poikkeus koskee vain BvS:n ennen vuoden 1999 loppua toteuttamia yksityistämisiä<sup>(17)</sup>.
- (62) Tässä tapauksessa kaikki Dampfkessel-konsernin tukitoimenpiteet toteutettiin ennen vuoden 1999 loppua. Koska Dampfkessel-konsernilla on ollut jatkuvia taloudellisia vaikeuksia, sitä ja sen vastaperustettua tytäryhtiötä DHDB:tä voidaan pitää vaikeuksissa olevina yrityksinä, jotka voivat saada rakenneuudistustukia.
- (63) Vuoden 1994 suuntaviivojen 3.2.2(i)-kohdan mukaan rakenneuudistustukea saa periaatteessa myöntää ainoastaan yhden kerran. Tässä tapauksessa Dampfkessel-konsernille myönnettiin muutetun rakenneuudistussuunnitelman perusteella toinenkin tukipaketti niiden tukien lisäksi, jotka hyväksyttiin vuoden 1996 päätöksessä. On kuitenkin otettava huomioon taloudellinen tilanne eli Itä-Saksan talouden 1990-luvulla kokemat rajut muutokset. Sen vuoksi periaatetta, jonka mukaan tukea saa myöntää vain kerran, ei tässä tarvitse soveltaa yhtä tiukasti kuin yleensä<sup>(18)</sup>.

## 2.2 Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen

- (64) Vuoden 1994 suuntaviivojen soveltamisen keskeinen edellytys on, että yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus palautetaan kohtuullisessa ajassa realististen oletusten perusteella. Rakenneuudistussuunnitelma ratkaisee ongelmat, joita DHD:llä aikaisemmin oli. Tältä aikaisemmalta yritykseltä, joka on nyt konkurssissa, puuttuivat tekniset ja taloudelliset edellytykset sekä sen johdolta ne ominaisuudet, joita olisi tarvittu kokonaisuun voimalaitoslaitteistoihin liittyvien toimeksiantojen menestyksekkääseen hoitamiseen. DHD:n toimintaa jatkava uusi yritys DHDB keskittyy toiminnassaan markkinoiden osa-alueelle, jolla sillä on selvästi paremmat mahdollisuudet menestyä. DHDB toimii tulevaisuudessa muiden voimalaitoslaitteistovalmistajien alihankkijana ja tarjoaa sen lisäksi huoltopalveluja. Tällaisiin toimeksiantoihin riittää vähäisempi asiantun-

temus ja rahoitus. Erikoistuminen asiakkaiden tarpeisiin sovitettuihin ratkaisuihin auttaa lisäksi DHDB:tä pienentämään sitä suurempien kilpailijoiden muodostamaa uhkaa, koska kilpailijat tarjoavat lähinnä vakiovalmisteisia tuotteita.

- (65) DHDB:lle, Dampfkessel-konsernin viimeiselle tärkeälle tytäryhtiölle, tulee myös olemaan suurta hyötyä DIM-konserniin liittämistä. Tällä tavoin yritys hankkii tarpeellista kokemusta ja asiakaskontakteja. DHDB:n liittämistä suurehkoon, menestyksellisesti monilla lähialoilla toimivaan yritykseen voidaan odottaa huomattavia synergiaetuja. Lisäksi DIM tarjoaa uudelle tytäryhtiölleen rahoituksen, jota tarvitaan tuotantotoimeksiantojen hankkimisessa ja toteuttamisessa.
- (66) Komissio muistuttaa myös, että DIM-konsernin taustalla olevat yksityiset sijoittajat ovat jo aikaisemmin osoittaneet, että he ovat kyenneet yksityistämään menestyksellisesti entisessä Itä-Saksassa sijainneita, lähialoja edustavia valtiollisia tuotantolaitoksia. Alkuperäisen rakenneuudistussuunnitelman epäonnistuminen johtui ratkaisevassa määrin monella tavalla poikkeuksellisista olosuhteista. Komissio epäili muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisen yhteydessä myös, pystyisikö Dampfkessel-konserni tarjoamaan DHDB:lle riittävät resurssit; nämä epäilykset poistuvat, koska DHDB on tarkoitus liittää DIM-konserniin.

## 2.3 Kilpailun kohtuuttoman vääristymisen välttäminen

- (67) Tuensaajat eivät saa käyttää tukea tuotantokapasiteettinsa laajentamiseen, ja niiden on supistettava omaa tuotantokapasiteettiaan, jos niiden tuotantoalalla esiintyy ylikapasiteettia. Vaikka sääntö koskee periaatteessa myös tukialueilla toteutettavia rakenneuudistuksia, periaatetta voidaan kuitenkin soveltaa näillä alueilla joustavammin<sup>(19)</sup>. Tämä koskee erityisesti pk-yrityksille myönnettyjä tukia, jotka muuttavat kaupankäynnin edellytyksiä vähemmän kuin tuet suurille yrityksille ja joista saatava taloudellinen hyöty kilpailulle mahdollisesti aiheutuvat haitat<sup>(20)</sup>.
- (68) Komissio toteaa käytettävissään olevien tietojen pohjalta, että muutettuun rakenneuudistussuunnitelmaan kuuluvat valtiontuet eivät johda tuotantokapasiteetin kasvuun. Koska DHDB:n palveluksessa jatkaa DHD:n 80 työntekijästä vain 50, kapasiteetin voi katsoa jopa supistuvan. Dampfkessel-konsernin tuotantokapasiteetin kokoa on kuitenkin vaikea määrittellä konsernin liiketoiminnan — voimalaitoslaitteistojen rakentaminen ja niihin liittyvien palvelujen tarjoaminen asiakkaiden tarpeiden mukaan — luonteen vuoksi.

<sup>(17)</sup> Katso vuoden 1999 suuntaviivojen alaviite 10.

<sup>(18)</sup> Vuoden 1999 suuntaviivat ovat ennen vuotta 2000 ilmoitettujen Itä-Saksassa toteutettujen rakenneuudistusten kohdalla huomattavasti joustavammat periaatteen osalta, jonka mukaan tukea saa yleisesti ottaen myöntää vain yhden kerran.

<sup>(19)</sup> Katso vuoden 1994 suuntaviivojen 3.2.3 kohta.

<sup>(20)</sup> Katso vuoden 1994 suuntaviivojen 3.2.4 kohta.

- (69) Lopuksi komissio muistuttaa, että Dampfkessel-konserni kilpailee voimalaitoslaitteistojen rakentamisessa selvästi itseään suurempien yritysten kanssa. Dampfkessel-konsernille myönnettyjen tukien kilpailua vääristävä vaikutus jäänee siten vähäiseksi. Rakenneuudistustukiin liittyvän hyödyn ansiosta toimenpiteistä ei seuraa kilpailun kohtuutonta vääristymistä. Tässä kohdin noudatetaan näin ollen vuoden 1994 suuntaviivoja.

#### 2.4 Tuen suhteuttaminen

- (70) Tuet on rajattava rakenneuudistuksen kannalta välttämättömään, ja ne on suhteutettava rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksiin. Tuensaajan on osallistuttava Dampfkessel-konsernin rakenneuudistuksen kustannuksiin merkittävällä osuudella.
- (71) Komissio toteaa, että yksityiset sijoittajat vastaavat yhden alun perin valtiolliseksi suunnitellun toimenpiteen kustannuksista (kolmen miljoonan Saksan markan takauksesta). Toimenpidettä tarkasteltaessa on otettava huomioon myös ne huomattavat rahavarat, jotka Dampfkessel-konsernin sijoittajat ovat tähän mennessä luovuttaneet muutetun rakenneuudistussuunnitelman toteutukseen. Sijoittajat ovat antaneet DHDB:n käyttöön miljoonan Saksan markan oman pääoman ja myöntäneet DH Holdingille 3,5 miljoonan Saksan markan osakaslainan. Yhteensä Dampfkessel-konsernin yrityksille on siis hankittu yksityistä pääomaa n. 7,5 miljoonaa Saksan markkaa. Määrä on suhteutettu julkisiin varoihin, joita yritykselle on myönnetty 5,825 miljoonan Saksan markan arvosta. Lisäksi yritys on saanut tukea, kun BvS:n takauksen kuolettamisen määräaikaa pidennettiin. Komissio on näin ollen vakuuttunut siitä, että sijoittajat ovat osallistuneet rakenneuudistuksen kustannuksiin merkittävällä osuudella.

#### 2.5 Rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano kokonaisuudessaan

- (72) Rakenneuudistustukea saavan yrityksen on pantava komission hyväksymä rakenneuudistussuunnitelma täytäntöön kokonaisuudessaan. Suunnitelman täytäntöönpanoa valvotaan Saksan komissiolle toimittamien vuosikertomusten avulla.

### IV PÄÄTELMÄT

- (73) Komissio toteaa, että Saksa on peruuttanut ilmoituksensa, joka koski Dampfkessel Hohenturm -konsernille suunniteltua kolmen miljoonan Saksan markan takausta.
- (74) Komissio toteaa lisäksi, että 56 kohdassa mainitut Dampfkessel-konsernin hyväksi toteutetut toimenpiteet ovat valtiontukea. Saksa on myöntänyt tuen sääntöjen vastaisesti ja rikkonut siten perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Komissio katsoo kuitenkin, että

toimenpiteet täyttävät vuoden 1994 suuntaviivoissa säädetty edellytykset ja soveltuvat näin ollen yhteismarkkinoille EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

#### 1 artikla

Komissio toteaa, että Saksa on peruuttanut ilmoituksensa, joka koski Dampfkessel Hohenturm -konsernille suunniteltua kolmen miljoonan Saksan markan takausta.

#### 2 artikla

Tapauskohtaiset rakenneuudistustuet, joita ovat

- Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgabenin (BvS:n) myöntämä viiden miljoonan Saksan markan avustus,
- sijoittajien myöntämä BvS:n lainan kuolettamiselle asetetun määräajan pidennys,
- BvS:n takauksen muuttaminen joulukuussa 1998; tämän seurauksena Dampfkesselin velkojat saattoivat hakea velkojen suoritusta suoraan BvS:ltä sekä
- Sachsen-Anhaltin osavaltion 825 000 Saksan markan pääomaosuus

ja jotka Saksa on myöntänyt Dampfkessel Hohenturm -konsernille vuosina 1998 ja 1999, soveltuvat yhteismarkkinoille.

#### 3 artikla

1. Rakenneuudistussuunnitelma on pantava täytäntöön kokonaisuudessaan. Toteutetaan kaikki suunnitelman täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet.

2. Suunnitelman täytäntöönpanoa valvotaan Saksan komissiolle toimittamien vuosikertomusten avulla.

3. Mikäli tässä artiklassa mainittuja ehtoja ei täytetä, poikkeussäännöksen soveltaminen voidaan peruuttaa.

#### 4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 25 päivänä heinäkuuta 2001.

Komission puolesta

Mario MONTI

Komission jäsen